

Code No. 5560

Roll No. ....

SET : C

**D. El. Ed. 2nd Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019)**

Pedagogy of Punjabi Language

पंजाबी भाषा का अध्यापन

(Course Code : DE-210)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5560/(Set : C)

P. T. O.

5560/(Set : C)

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. कविता ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ
- (ਅ) ਭਾਵਾਂ ਦੀ
- (ੲ) ਨਾਟਕੀਅਤਾ ਦੀ
- (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
2. ਵਾਰਤਕ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਗੱਦ (ਅ) ਪੱਦ
- (ੲ) ਪਰੋਜ਼ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5560/(Set : C)

(2)

3. ਕਾਵਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
4. ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
5. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਛੰਦ ਮਈ
(ਅ) ਵਾਰਤਕ ਮਈ
(ੲ) ਨਿਬੰਧ ਮਈ
(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
6. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਅ) ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
(ੲ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸ) ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ
(ਅ) ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ
(ੲ) ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ
(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

8. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
9. ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
10. ਭਾਸ਼ਾ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ : 1
- (ੳ) ਇੱਕ (ਅ) ਦੋ
(ੲ) ਤਿੰਨ (ਸ) ਚਾਰ

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. "ਮਹਿੰਦਰ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ।" ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ 'ਇੱਥੇ' ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ (ਅ) ਪੜਨਾਂਵ
(ੲ) ਨਾਂਵ (ਸ) ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
12. 'ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ' ਹੈ : 1
- (ੳ) ਸਹੀ
(ਅ) ਗਲਤ
(ੲ) ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ
(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

13. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

14. ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮੁਲਾਂਕਣ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(ੲ) ਮੌਖਿਕ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਪਛਾਣਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ਅ) ਪੁਨਰ ਸਿਮਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ੲ) ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

16. 'ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ' ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਹੀ

(ਅ) ਗਲਤ

(ੲ) ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਜੇ. ਐਫ. ਹਰਬਰਟ ਨੇ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ : 1

(ੳ) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ੲ) ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮੋਰੀਸਨ

(ਅ) ਹਰਬਰਟ

(ੲ) ਬਲੂਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਠਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। 3

20. "ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ :

1

(ੳ) ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ

(ੲ) ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :

1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ